

ITINERARIS ROMANS: LA PART ALTA DE TARRAGONA

SOLUCIONARI DELS TREBALLS DE CAMP

ITINERARI I

Quarta edició: setembre de 2023.

Tercera edició: novembre de 2022.

Segona edició: novembre de 2021.

Primera edició: setembre 2009.

Autors i autores: Montserrat Cebrián Sabat, Marc Gili Gasol, Marta Panadès Manresa i Laia Torrealba i Gas.

Fotografies: Camp d'Aprenentatge de la ciutat de Tarragona.

Il·lustracions: Hugo Prades i Camp d'Aprenentatge de la ciutat de Tarragona.

Icones dels símbols realitzades per [Freepik](https://www.freepik.com) de www.flaticon.com

Icona d'avertència de circulació de cotxes: realitzada per [Smashicons](https://www.smashicons.com) de www.flaticon.com

QR generats amb QR Code Generator: <https://es.qr-code-generator.com/>

Disseny i maquetació: Marc Gili Gasol i Laia Torrealba i Gas.

Edita: Camp d'Aprenentatge de la ciutat de Tarragona.

Dipòsit legal: Pendent.

ISBN: Pendent.

Pàgina 6

Observem el recorregut fet i pensem en com hem caminat. Ens trobem en un nivell superior o inferior a la **plaça de la Font**?

Superior

Inferior

Per què triem una opció i no l'altra?

Possible resposta: "Com que hem pujat unes escales hem pogut accedir a un espai superior."

En quina terrassa ens trobem ara?

Circ.

Plaça de Representació.

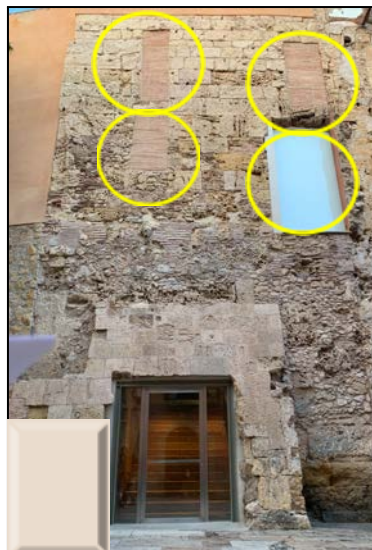

Recinte de Culte (*Temple d'August*).

Pàgina 7

Encerclem els espais on pensem que devia haver-hi una finestra o un balcó i ara es troba tapiat, és a dir, que s'han tapat amb totxanes, vidre o altres materials un cop fet el forat a la torre.

De quina època creieu que podrien ser aquestes escales fetes amb carreus?

Són del segle I dC, a l'Alt Imperi.

Per què que s'han realitzat finestres o balcons *a posteriori*, és a dir, passada l'Època Romana?

Expliquem la nostra resposta.

Una possible resposta podria ser que els espais poden modificar la seva fisonomia si canvien el seu ús.

Pàgina 8

Creieu que som a dins o fora de **Les muralles de Tarragona**?

- Dins
 Fora

Per què triem una opció i no l'altra?

Una possible resposta podria ser que encara no hem travessat cap muralla, per tant, en començar a dins, encara hi som.

Pàgina 9

Primer de tot, hem de saber per a què serveix una muralla. Tenia diferents funcions. Utilitzem la imaginació i pensem en diferents usos que podia tenir en l'antiguitat. Seleccionem les que creiem que són vàlides.

☒	Protegir la ciutat dels atacs.
☐	Impressionar els turistes.
☐	Protegir la ciutat dels atacs de feres.

☒	Presumir del poder de l'emperador.
☒	Controlar l'entrada de persones i mercaderies a la ciutat.
☐	Evitar epidèmies.

Segons el que acabem de llegir, encercleu els *megàlits* i els *carreus* en la fotografia.

← Carreus

← Megàlits

Pàgina 10

De quin espai podrien formar part aquestes restes arqueològiques?

La Plaça de Representació

El Circ

Què és una **pilastra**? Seleccionem la resposta correcta.

Columna cilíndrica que suporta un sostre.

Columna quadrada que suporta un sostre.

Element decoratiu en forma de columna, adossat o esculpit a un mur que sobresurt.

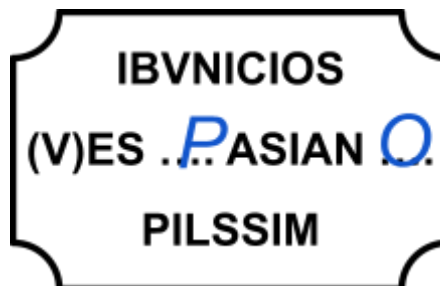
Quantes **pilastres** podem veure?

2 de forma clara ja que estan assenyalades a la fotografia però se'n poden arribar a veure 3.

Pàgina 11

El copista s'ha oblidat d'algunes lletres. Completem el text llatí amb els caràcters que falten.

Qui podria ser aquest "**Vespasiano**" que tenia una placa dedicada a la **Plaça de Representació**? Selecciona la resposta correcta.

Un emperador.

Un esclau.

Un legionari.

Pàgina 12

Per què els legionaris picapedrers devien marcar els **carreus**? Escrivim una **V** o una **F** davant les següents afirmacions segons si les afirmacions són **veritables** o **falses**.

V

1. Senyalar el carreu amb la teva signatura o firma per cobrar la feina feta.

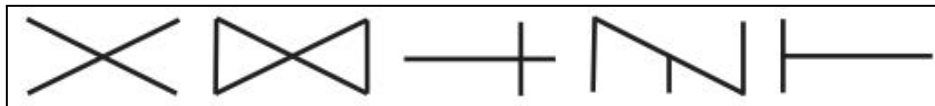

F	2. Ordenar les peces de la muralla.
V	3. Tenir els legionaris ocupats fent alguna activitat útil per a la ciutadania.
F	4. Assenyalar el tresor amagat.
F	5. Per desenvolupar el seu art mitjançant grafitis.

Pàgina 13

Fem memòria!!! Dibuixem en aquests dos *carreus* les marques dels picapedrers que hem vist quan pujàvem fins a la **Plaça de Sant Joan**.

Observem el recorregut fet. Ens trobem en un nivell superior o inferior al **Portal del Roser**?

- Superior
 Inferior

Per què triem una opció i no l'altra?

Una possible resposta podria ser que, com que tant per la Baixada del Roser com pel Carrer de la Guitarra hem pujat, la lògica ens diria que som a un nivell superior respecte el Portal del Roser.

En quina terrassa ens trobem ara?

- Circ.
 Plaça de Representació.
 Recinte de Culte (*Temple d'August*).

Cal dir, però, que la Plaça de Sant Joan estaria quasi bé en el mur de separació entre la Plaça de Representació i el recinte de Culte.

Pàgina 14

Com hem pogut deduir, una de les funcions de les muralles era la de protegir la ciutat. Un dels elements defensius d'aquesta eren les torres. N'hi havia diverses, disposades a distàncies ben estudiades. Per a quines altres funcions podien servir les torres en una ciutat romana? Seleccionem les que creiem que són vàlides.

☒	Per vigilar les terres fora muralles.	☒	Per poder veure qui arribava a la ciutat.
-------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---

	Per observar les estrelles.
	Per atacar amb l'escorpió els enemics.

	Com a vivenda dels legionaris.
	Per guardar-hi aliments i aigua.

Pàgina 15

- Amb quin edifici d'Època Romana podem relacionar la **Catedral**? *El Temple d'August*. Per què? *Una possible resposta podria ser que ambdós, Catedral i Temple d'August, són els dos edificis religiosos més importants de la Tarragona del seu Temps i, a més a més, edificats a l'espai més alt de la ciutat.*

Pàgina 16

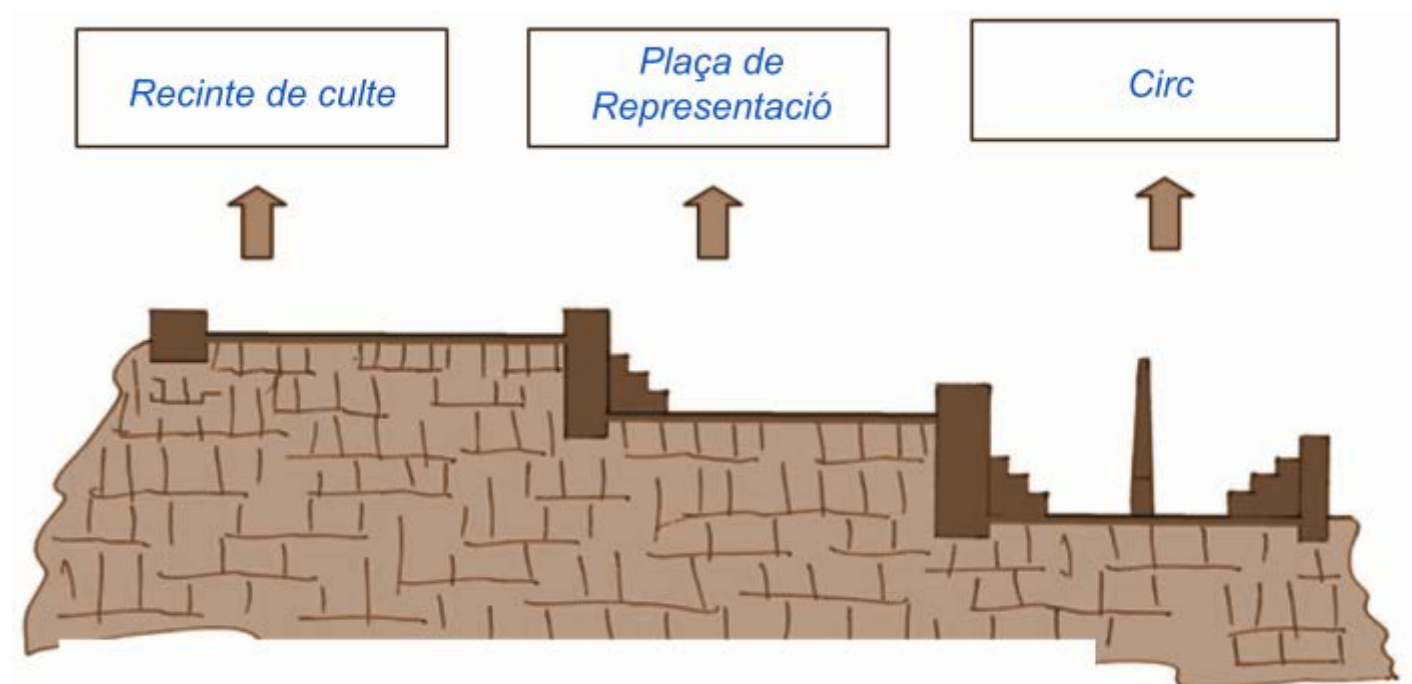
Observem els dos altars que es troben integrats a la façana de l'edifici i, a continuació, escrivim un panegíric dedicat a alguna persona que apreciem. Recordeu: un text de record sobre la persona.

Cada equip ha d'escriure un panegíric. Un exemple podria ser: "Dedicat a vosaltres, mares, que has tingut cura de nosaltres i ens has acompanyat cada dia en les nostres coses".

Pàgina 19

De nou, tornem a ser davant l'**Ajuntament de Tarragona**. Penseu en el recorregut fet i escriviu a cada requadre en blanc quin creieu que és el nom de la zona indicada: **Circ**, **Recinte de Culte (Temple d'August)** i **Plaça de Representació**. Si fes falta revisem les nostres anotacions al quadern.

QÜESTIONS FINALS

Per acabar, ens proposem reflexionar sobre l'activitat mitjançant les següents qüestions:

En aquesta activitat hi ha múltiples respostes, algunes d'elles es troben citades a cada qüestió.

1. Què hem fet? *Hem fet un joc en grups per la Part Alta de Tarragona on hem buscat restes romanes.*

2. Què hem après avui amb aquesta activitat?

- *Qui a la Part Alta de Tarragona hi conviuen restes històriques i els ciutadans que hi treballen i/o viuen.*
- *Que en aquesta zona de la ciutat, s'hi ubicaven edificis de grans dimensions en l'Època Romana.*
- *Que podem descobrir part de la història de la ciutat cercant els tresors que s'amaguen en els carrers, façanes i edificis, és a dir, dins el teixit urbà de la Part Alta.*

3. Ens han sorgit noves qüestions? Anotem quines:

- *La gent que viu a aquesta zona té les restes al mig de les habitacions?*
- *Per què es deixen passar cotxes per aquesta zona? Si no ho fessin s'embrutarien menys els edificis i, per tant, les restes.*
- *Si algú que viu dins d'un d'aquests edificis troba una joia romana, se la pot quedar?*

4. Si haguéssim de seguir escrivint les següents frases, com continuarien?

- *A la Part Alta de Tarragona hi podeu trobar d'Època Romana: **columnes, escultures, escrits (epigrafia), les restes de la muralla i el circ romà de Tàrraco... junt amb botigues i blocs de pisos on hi viu la gent avui dia.***
- *Cuidar, conservar i divulgar el patrimoni romà de Tarragona és important perquè **tots i totes poguem conèixer el que hi havia en el passat a la ciutat. A més de poder gaudir de veure en directe restes de la colònia que han perdurat més de 2000 anys de la història de la humanitat. També ajudar-nos a comprendre i a conèixer perquè la nostra cultura, avui dia, és com és, ja que som hereus i hereves de la romanització.***

Recorregut de l'itinerari I traçat sobre el plànol.

